

σαμε να τὰ νομίζουμε ποιητικά, ένας Ποιητής θα μάς τὰ ξαναδημιουργούσε μέσα μας, θα μάς τὰ ξανάνιωνε. Δὲ θα κερδοσκοποῦσε ἀπάνω στὴ συμπάθειά μας γι' αὐτά, νομίζοντας πὼς θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ἀντιφεγγίσῃ καὶ στὸ ποίημα. Ἐκεῖνο ποὺ τραβάει τὸν ἀνίδεο ἀναγνώστη σ' αὐτὸ τ' ὄνειρόδραμα, εἶναι ἡ ἀνικανότητα τοῦ συγγραφέα. Τοῦ συχωρνάει τὴν ποιητικὴ τὴν ἀνημπόρια του, ποὺ δὲν τὴ νοιώθει, γιατί μὲ τὸ δράμα του παλιές δικές του ἀγάπες τοῦ ἔφερε στὸ νοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἀρέσει μέσα στὸ ποίημα εἶναι ὅ,τι δὲν εἶναι ποίημα. Τοῦ ἀρέσει περισσότερο τὸ μάρμαρο ἀπὸ τὸ ἄγαλμα. Ἀληθινὰ μιὰ πολὺ πρόστυχη ἀντίληψη τῆς Τέχνης. Ἰσως-ἴσως κάθε ἄλλο παρὰ ἀντίληψη Τέχνης.

Στις περισσότερες κριτικές γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Σκίπη, ἀκόμα καὶ σὲ μιὰ γιὰ τὸ στερνό του τὸ ἔργο, σὲ κάποιο ἀθηναῖκο περιοδικό, οἱ ἐπικριτὲς χτυπᾶνε πάντα λεφτομέρειες τῶν ποιημάτων, χωρὶς νὰ τοὺς ἀρνιοῦνται τὴν ποιητικὴ ἀξία. Ζηλευτὴ ἀλήθεια *ὀξυδέρκεια*, ποὺ μπορεῖ κι ἀνακαλύπτει ἀσήμαντα λάθη καὶ παραβλεψίματα, μὰ ποὺ ἡ ἀσκήμια κ' ἡ πεζότητα τῆς εἶναι ὑποφερτές. Πολὺ θλιβερὸ σημάδι. Ἀρπάζουνε μονάχα ἀστραπὲς ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ. Τὸ γενικὸ τοὺς ξεφεύγει. Τὸ γενικὸ δὲ χωράει στὴ στενὴ τους τὴ νόηση. Ἐμεῖς θὰ εἴμαστε πρόθυμοι νὰ συχωρέσουμε στὸν κ. Σκίπη ὅλους τοὺς «φλοισβους τῶν καταρραχτῶν» καὶ «τὰ σμάρια τοῦ χρυσονήματος» καὶ τίς «μουγγές παταγές», ἀν ξεχωρίζουμε πούθενά κάποιο ποιητικὸ φῶς. Τέτοια λάθη δὲ χαλᾶνε ἓνα ὡραῖο ἔργο κι οὔτε τὸ κάνουν χειρότερο ἅμα εἶναι *γιὰ πέταμα*. Γιατὶ ὁ Γύρος τῶν Ὁρῶν εἶναι ἓνα ποιητικὸ τίποτα. Κι ὅλα τὰ ἔργα τοῦ κ. Σκίπη, ἀπὸ τὰ «Τραγούδια τῆς Ὁρφανῆς» ὡς τοὺς «Τσιγγανόθεους» εἶναι χωρὶς καμιά ποιητικὴ ἀξία. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἰπωθῇ μιὰ γιὰ πάντα, γιατί στὸν τόπο μας, πάντα εἴμαστε πρόθυμοι νὰ δίνουμε τίς ποιητικὲς τίς δάφνες σ' ὅλους τοὺς ἀνάξιους στιχοπλόκους. Οἱ *λόγιοί* μας εἶναι σὲ τέτοιο χαμηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο, ποὺ δὲ μποροῦνε νὰ ξεχωρίσουν τὸ χρυσάφι ἀπὸ τὸ μολύδι. Μόνο ποὺ καμώνονται πὼς ὅλα τὰ νοιώθουν. Ἕνας τέτοιος τόπος εἶναι ἀντάξιος νὰ ἔχῃ γιὰ ποιητὴ τοῦ κ. Σκίπη, ποὺ ἡ ποιητικὴ του ἡ στείρωση ἔτσι τονε φαντάζεται τὸ μεγάλο ποιητὴ :

Καὶ τραγουδοῦν τὴ δόξα μου παφλάσματα καὶ φλοῖσβοι,
Γιατὶ εἶμαι ἀφέντης τῶν ποιητῶν καὶ τῶν τραγουδιστῶν,
Καὶ κλειῶ βαθιοὺς διαλογισμοὺς καὶ κλειῶ μεγάλους κόσμους,
Κόσμους λαμπροὺς καὶ γαλανοὺς καὶ μυριαγαπημένους,
Ὅπου χρυσόνειρα ἀεροπλὲν κι ἀγάπες λουλουδίζουν.

Στίχοι ποὺ νομίζουνε πὼς λένε πολλά, καὶ ποὺ

δὲ λένε ἀπολύτως τίποτα. Ποὺ ἀόριστες ἐκφράσεις θέλουνε νὰ κρύψουν τὴν ἑλλειψὴ τῆς ποιητικῆς ἰδέας. Ποὺ τὰ πράγματα δὲ μάς δίνονται ζωντανὰ καὶ ὠριμένα, μὰ σὰ φαντάσματα καὶ σὰ σύννεφα. «Ἡ ποιητικὴ δημιουργία τί ἄλλο εἶναι παρὰ νὰ βλέπῃς τὸ πρᾶμα ὅσο χρειάζεται ; Ἡ *λέξη* ποὺ θὰ περιγράψῃ τὸ πρᾶμα, θὰ ρθῇ μονάχη της, ὕστερα ἀπὸ ἓνα τέτοιο ξάστερο κ' ἔντονο κύταμα».(*) Ἐδῶ ὅμως οἱ λέξεις δὲν ἔρχονται, γιατί λείπει τὸ ξάστερο καὶ τὸ ἔντονο τὸ κύταμα. Λείπει τὸ *ποιητικὸ* τὸ κύταμα. Ὅλο τὸ ποίημα εἶναι πεζότητα σὲ στίχους. Κι ὁ ποιητὴς δὲν εἶναι παρὰ ριμαδόρος καὶ στιχοπλόκος.

Στὸ πῶς ἀξιόλογο μέρος τοῦ βιβλίου, στὸ τέλος, ὁ κ. Σκίπη μάς πληροφοροῦει πὼς «μὲ τὸ Γύρο τῶν Ὁρῶν κλείνει ἡ νεανικὴ του ἐργασία». Θὰ εὐκώμαστε νὰ ἔκλεινε κ' ἡ *ποιητικὴ* του ἐργασία. Ὅσο εἶναι νέος κανεῖς, τὰ ποιήματα εἶναι συχωρεμένες ἀμαρτίες. Μὰ ἀργότερα πλακώνουν τὰ γεράματα καὶ θὰ εἶναι πολὺ δυσάρεστο, φαντάζομαι, νὰ συλλογίζεσαι πὼς δὲν ἔκανες στὴ ζωὴ σου καμιά σοβαρὴ δουλειά. Ἡ ἡλικία πέρασε, ποὺ μποροῦσε ἀτιμώρητα ὁ κ. Σκίπη νὰ μαυρίζῃ τὸ ἄσπρο χαρτί. Καιρὸς εἶναι ν' ἀρχίσῃ νὰ γνιιάζεται καὶ γιὰ καμιά *θετικὴ* ἐργασία.

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

“ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ-ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ,”

Ἡ καθηγήτρια τοῦ Ὁδείου κ. Αὔρα Θεοδωροπούλου, μὲ μιὰ σοφὴν ἰδέα της, δίνει χέρι βοηθητικὸ στοὺς νεαροὺς καλλιτέχνες καὶ δύναμη γιὰ τὸ μεγάλο τῆς Τέχνης ἀγῶνα. Εἶταν ἡ μόνη, ποὺ μποροῦσε νὰ τὸ σκεφτῇ, κ' ἔτσι προσφέροντας τ' ἀποτέλεσμα μιᾶς βαθεῖας, σοφῆς μουσικῆς μελέτης της, ἐξασφαλίζει τὸν εὐγενικὸ σκοπὸ της σὲ μιὰ σειρά μὲ *Διαλέξεις—Συναυλίες*.

Τὴν περασμένη βδομάδα — πάλι στὴν αἴθουσα τοῦ Ὁδείου — δόθηκε ἡ δεύτερη καλλιτεχνικὴ βραδιά, μὲ τὸν Μπεττόβεν.

Στὴν ἀρχή, ἡ κ. Θεοδωροπούλου μάς παρουσιάζει ὁλόκληρη τὴ ζωὴ τοῦ γίγαντα. Σὲ γλώσσα ζωντανή, σ' ἀπλὸ ὕφος, μὲ ἀρμονικὴ φωνή, πλάθει τὴ μορφὴ του καὶ μὲ τεχνικὴ δύναμη φέρνει τὸ πνεῦμα μας στοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, ποὺ διᾶθηκε τὸ μεγάλο Πνεῦμα. Καὶ ζήσαμε, μιὰν ὥρα, στὴ ζωὴ τοῦ γίγαντα, νοιώθοντάς τονε νὰ περνᾷ μπρὸς μας,

(*) Καρλάβ.

γνωρίζοντας τὸ πνεῦμα του, στίς θείες του ἐμπνεύσεις, πῶς χτισε ἀγκρέμιστη ἐκκλησιά τῆς μουσικῆς ιδέας. Καὶ γιὰ νὰ μὴ φανταστοῦμε ὅλα αὐτὰ παραμυθένια, ἡ σοφὴ ὁμιλήτρια τελιώνει, μέσα στὸ φανερωμένο ἐνθουσιασμό τῶν ἀκουστών της, καὶ δίνει τὴ θέση τοῦ πιάνου στὴ δεσποινίδα Ἡδὴ Πανᾶ γιὰ νὰ ζωντανέψῃ τὴν ψυχὴ τοῦ μουσικοῦ Θεοῦ, μαζὺ μὲ τὸ μαγικὸ δοξάρι τοῦ κ. Μ. Καζάζη καὶ τὴ μελωδικὰ φωνὴ τῆς δ. Ἀρ. Γκίνη. Οἱ νέοι καλλιτέχνες, μὲ τὸ δυνατό στήριγμα τῆς κ. Θεοδωροπούλου, ἀδείλιαστα δείχνανε τὸ πλατὺ τοῦ μέλλον, μὲ τὴν ὥραία τους ἐμφάνιση.

Τὴ σπάνια αὐτὴ μουσικὴ ἀπόλαυση μὲ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν καλοσυνειδητὴ ἐργασία, τὴν παρακολούθησε κόσμος πολὺς. Ὅλοι σφίξαν μ' εὐγνωμοσύνη τὸ χέρι τῆς ἀξίας κ. Θεοδωροπούλου· γιὰτὶ σὲ πολλούς, ποὺ μονάχα τὸνομα τοῦ Μπεττόδετ ἤξεραν καὶ σὲ κείνους ποὺ γνῶριζαν ν' ἀντιγράφουνε μόνο τίς μελωδίες του, φανερώνει τὸ μυστικὸ νὰ νοιώθουμε κάτω ἀπὸ τίς μαγικὲς ἁρμονίες τῶν ἔργων, τὴν ψυχὴ τοῦ ἀθάνατου συνθέτη.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

ΜΕΣΑΙΟΝΙΚΕΣ ΜΕΡΕΣ

Ἐνα πρωτὸ τοῦ περσινοῦ Ἰουλίου, ἀκόμα καλὰ καλὰ δὲν ξημέρωσε, ὁ εἰρηνοδίκης, ὁ ἀστυνόμος καὶ κουστωδία ἀπὸ χωροφύλακες ἤρθανε στὸ σπίτι μου γιὰ νὰ συλλάβουν τὴν *ἀθεΐα*, τὸν *ἀναρχισμό*, τὴ *μαλλιαροσύνη*, καὶ τὴ *μασσωνία*.

Μὲ κατηγόρησαν πὼς εἶχα σκέσες μὲ τοὺς ἀθεϊστὲς τοῦ Βόλου. Δυὸ-τρὲς φιλόχρηστοι καὶ θεοφοβούμενοι ἄθρωποι τοῦ χωριοῦ μου ἀπὸ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη *στήν καθαρύουσα* ποὺ τοὺς ἔδωκε καὶ τοὺς δίνει κάθε μέρα ψωμί, διέδωκαν πὼς ἔχω μέσα στὸ σπίτι μου *Κέντρο* μασσωνισμοῦ, ἀναρχισμοῦ, μαλλιαρισμοῦ καὶ πὼς διδάσκω κρυφὰ ἀνατρεπτικές γιὰ τὰ ἔθνη καὶ τὴ θρησκεία ιδέες. Ἡ δικαιοσύνη σκοτισμένη ἀπὸ τίς πρόστυχες καὶ κακόπιστες κραυγὲς τῆς σιχαμερῆς δημοκοπίας τοῦ Βόλου καὶ ἀπὸ τίς βρωμερὲς διὰδοσεις ποὺ ἔδωγαν μέσα ἀπὸ τὸ θρησκοῦλητο καὶ γεμάτο δεισιδαιμονίες καὶ πρόληψες ὄχλο, καὶ ἀπὸ τίς *ἐξωτικές* καὶ *φανταστικές* φλυαρίες τῶν *λαδικῶν*, τοῦ *σκουπιδιάρη*, τῆς *πλύστρας* καὶ τοῦ *μπακαλόπαιδου*, πίστεψε, πὼς ἴσως οἱ ἄθεοι καὶ μαλλιαροὶ τοῦ Βόλου θὰ τράβηξαν γιὰ τὸ χωριό μου, νὰ κρυφτοῦν σ' ἀπόκεντρα σπήλαια καὶ νὰ δροσιστοῦν ἀπὸ τὰ κρύα νερά του καὶ νὰ

βροῦν ἡσυχία στὸν ἴσκιό τῶν γέρικων πλατανίων."

Ὁ Εἰσαγγελέας διέταξε τὸν εἰρηνοδίκην μας νὰ προβῇ *«εἰς κατάσχεσιν πειστηρίων»*, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης, σύμφωνα μὲ τὴν ἀνώτερη διαταγή, ἤρθε στὸ σπίτι μου ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν ἀστυνόμο καὶ τοὺς στρατιῶτες τῆς ἀστυνομίας μας ἀπὸ φόβο μήπως ἡ *ἀθεΐα* καὶ ὁ *ἀναρχισμός* τὸ σκάσουν κρυφὰ ἀπ' τὰ παραθύρια τοῦ σπιτιοῦ μου.

Ὅπως εἶπα στὴν ἀρχή, ἡ ἐκδρομὴ τῶν *ἀνακριτικῶν ὁργάνων* ἐγινε *δρῶρου βαθέως*· στὸ σπίτι μου κοιμούντανε ἀκόμα, καὶ τὸ *καντίλι* φώτιζε στὸ εἰκόνισμα τῆ μεγαλόχαρη εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ὁ ἥρωας ὅλης αὐτῆς τῆς ἱστορίας καὶ ὑπομονευτῆς τῶν *πατριῶν* ἔλειπε κάμπουσες μέρες ἀπ' τὸ χωριό, φαίνεται πὼς πῆγε στὸ Βόλο γιὰ νὰ ἐξαργυρώσει κανένα *τσέκ* ἀπὸ *ρούβλια*.

Ντάγκ, Ντάγκ..... χτυπάει ὁ εἰρηνοδίκης τὴν πόρτα. Τρομασμένη βγαίνει ἡ μητέρα μου ὅζω γιὰτὶ εἶδε ἀπ' τὸ παραθύρι ὅλη τὴ *χωροφυλακίστικη παρέα*. Χίλια δυὸ βάνει στὸ νοῦ της. Λαθραῖα δὲν ἔχουμε, μурμουρίζει. Κανέναν δὲ σκοτώσαμε! μᾶς φύλαξε ὁ Θεός.....

Ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ *καλημερίζει* τοὺς πρωϊνοὺς καὶ ἐπισήμους ἐπισκέπτες.

— Νὰ μᾶς πᾶς στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Γιάννη, θέλουμε νὰ ἴδουμε κάτι βιβλία ποὺ ἔχει..... μὴ φοβάσαι, δὲν εἶναι τίποτα, ἕνα-δυὸ βιβλία ποὺ ἔχει στὴ βιβλιοθήκη του θὰ πάρουμε.

Σὲ λίγα λεπτά βρέθηκαν εἰρηνοδίκης καὶ ἀστυνόμος μπροστὰ στὴ βιβλιοθήκη καὶ ἔψαχναν.

Παραμέρισαν τὸ «Νουμά», τὰ «Παναθήναια», τὴ «Νέα Ζωή» καὶ τὴν «Ἀκρόπολη» ποὺ εἶταν ἀπάνω στὸ τραπέζι καὶ ἄρχισαν ἕνα-ἕνα νὰ ξεφυλλίζουν τὰ βιβλία.

— Μωρὲ αὐτὸς διαβάζει καὶ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ἀκούεται ἡ βραχνὴ καὶ μωραϊτικὴ φωνὴ τοῦ ἀστυνόμου, ποὺ χειρονομοῦσε, δείχνοντας στὸν εἰρηνοδίκην τὸ «Βίο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» τοῦ μεγάλου Ρενάν.

Ὁ εἰρηνοδίκης πῆρε στὰ χέρια του τὸ πολὺκροτο βιβλίο, ἀνοίξε μιὰ σελίδα καὶ διάβασε δυὸ-τρὲς σειρές.

— Πράγματι θρησκευτικὸ βιβλίο, φώναξε.

Ἡ ὑπερκαθαρεύουσα τὸν εἶχε γελάσει καὶ ἔτσι τὸ βιβλίο μεταβλήθηκε σὲ «Καينὴ Διαθήκη».

— Νὰ καὶ ἄλλα, ξαναφωνάζει ὁ ἀστυνόμος, δεί-